

Nr 119.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till förordning om ändrad lydelse av 54 § i förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering; given Stockholms slott den 7 mars 1913.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t föreslå Riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning om ändrad lydelse av 54 § i förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering ävensom besluta, att den förordning, som sålunda må komma att antagas, skall träda i kraft å tid, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

Kungl. Maj:t förbliver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Theodor Adelswärd.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 54 § i förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering.

54 §.

1 mom. Till beredande av ersättning åt ordförandena och de av Kungl. Maj:ts befallningshavande förordnade ledamöterna i taxeringsnämnderna, arvoden för protokolls- och längdföringen hos prövningsnämnderna, arvode åt kronans ombud hos Stockholms stads prövningsnämnd ävensom gottgörelse för det i samband med taxeringsförrättningarna i övrigt lämnade biträde av städernas tjänstemän må enligt Kungl. Maj:ts förordnande för varje år utgå högst ett belopp, motsvarande två procent av rikets hela inkomst- och förmögenhetsskattesumma för året, sådan denna enligt taxeringsnämndernas beslut beräknats.

2 mom. Det åligger Kungl. Maj:ts befallningshavande att senast den 1 juli varje år till Kungl. Maj:t inkomma med yttrande angående ej mindre länets eller, i fråga om Stockholm, stadens hela inkomst- och förmögenhetsskattesumma enligt taxeringsnämndernas beslut än även den ersättning, som för bestyr med taxeringsarbetet anses böra tillkomma en var av de personer, inom länet eller Stockholms stad, vilka enligt bestämmelserna i 1 mom. äro därtill berättigade; skolandet därvid jämväl angivas de grunder, som varit bestämmande vid ersättningarnas beräkning.

Efter prövning av vad sålunda föreslagits, bestämmer Kungl. Maj:t, huru mycket av tillgängliga medel skall ställas till varje prövningsnämnds förfogande. Sålunda anvisat belopp äger prövningsnämnden

efter förslag av Kungl. Maj:ts befallningshavande fördela emellan de till ersättning berättigade.

Vid ersättningarnas fördelning bör fästas avseende på den för de särskilda uppdragens utförande erforderliga skicklighet, tid och arbete.

3 mom. Till gäldande av förut icke omförmälda, av prövningsnämnds arbeten föranledda utgifter, såsom ersättning för biträde åt kronans ombud vid förberedande göromål, nödiga tryckningskostnader samt gottgörelse för uppässning hos prövningsnämnden, äger varje prövningsnämnd efter förslag av Kungl. Maj:ts befallningshavande använda erforderligt belopp.

4 mom. Angående de av prövningsnämnden enligt 2 och 3 mom. beviljade beloppen och dessas fördelning bör i länen till Kungl. Maj:ts befallningshavande avlåtas särskilt utdrag av nämndens protokoll, var-efter beloppen i vanlig ordning utbetalas och med bifogande av protokollsutdraget i kronoräkenskaperna redovisas. Om de av Stockholms stads prövningsnämnd beviljade beloppen och fördelningen därav skall underrättelse genom utdrag av nämndens protokoll meddelas statskontoret, varifrån beloppen utbetalas.

5 mom. A taxeringsnämnds sammanträdesort icke bosatta, av kommun valda ledamöter i denna nämnd äga, därest vederbörande kommunalstämma eller, där kommunalfullmäktige finnas, dessa sådant besluta, att av kommunens medel åtnjuta dels traktamentsersättning under såväl sammanträdes- som resedagar med högst fyra kronor om dagen dels ock, då skjuts, järnväg eller ångfartyg för resa till och från sammanträdesorten verkligen begagnats, resekostnadsersättning med högst lega för skjuts efter en häst eller för båtskjuts eller utgift för II klass å järnväg eller för salongsplats å ångfartyg.

6 mom. Å prövningsnämndens sammanträdesort icke bosatta ledamöter i denna nämnd samt de taxeringsnämndsordförande eller av Kungl. Maj:ts befallningshavande förordnade ledamöter i taxeringsnämnd, som på Kungl. Maj:ts befallningshavandes kallelse från annan ort infunnit sig i residensstaden före eller under prövningsnämndens sammanträde för upplysningars meddelande, äga åtnjuta traktamentsersättning under såväl sammanträdes- som resedagar med tio kronor om dagen samt övrig ersättning för resekostnaderna enligt fjärde klassen av gällande resereglemente.

Enahanda ersättning tillkommer även ledamot i prövningsnämnd, som, på annan ort bosatt, efter kallelse av ordföranden inställt sig för att delta i protokolljusteringen.

7 mom. Härads skrivare äga att för de avskrifter av taxerings-

längderna, som det enligt 36 § 4 mom. och 47 § 3 mom. åligger dem att avlämna, undfå ersättning med femtio öre arket.

8 mom. Till den, vilken i anledning av landskamrerare jämlikt 44 § beviljad ledighet från vissa tjänstegöromål förordnas att samma göromål förrätta, skall utgå gottgörelse motsvarande landskamrerares tjänstgöringspenningar.

9 mom. De belopp, som utgå enligt 6, 7 och 8 mom., böra, utan sammanblandning med de i 1—4 mom. omförmälda taxeringskostnaderna, utbetalas av Kungl. Maj:ts befallningshavande efter granskning av dära ingivna rekvisitioner.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 7
mars 1913.*

N Ä R V A R A N D E :

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve EHRENSVÄRD,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
friherre ADELSWÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet friherre Adelswärd anförde härefter:

Taxeringsarbetet har efter införandet av nu gällande skattelagar oerhört ökat i betydelse och omfattning. Det ställer numera allt större krav på dem, som däri deltaga, i fråga såväl om deras kvalifikationer och lämplighet för uppdraget som ock deras villighet och förmåga att ofta med försummande av egen verksamhet offra tid och krafter däråt. Ordförändena och de av Kungl. Maj:ts befallningshavande förordnade ledamöterna i taxeringsnämnderna, vilka hava att före nämndernas sammanträden utföra ett betydande arbete, bliva genom statens försorg i någon mån ersatta för arbete och tidsförlust, men övriga ledamöter erhålla ingen ersättning. Ledamotskapet är att anse såsom ett kommu-

nalt förtroendeuppdrag och har såsom sådant hittills lämnats oavlönat. Ej ens de av uppdraget direkt orsakade kostnader varda vederbörande ersatta. Understundom kunna dylika kostnader uppgå till belopp, som göra det omöjligt eller åtminstone förenat med stora svårigheter för eljest lämpliga personer att åtaga sig uppdraget såsom ledamöter av taxeringsnämnd. Detta är förhållandet särskilt inom taxeringsdistrikt med långa avstånd. Ledamot, som bor långt från sammanträdesorten, blir tydligtvis nödsakad göra utgifter för fortskaffningsmedel. Men icke nog med det, han blir ofta tvungen att kvarbliva å sammanträdesorten flera dagar eller till och med veckor och ådrager sig därigenom kostnader, vilka kunna vara ganska kännbara.

Belysande i detta avseende är ett av Kungl. Maj:ts befallningshavande i Norrbottens län den 31 december 1912 avgivet underdånigt utlåtande rörande resultatet av den under nyssnämnda år verkställda taxeringen inom länet, däri det rörande nu förevarande fråga yttras följande: »Slutligen vill Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande framhålla, att själva taxeringsarbetet även i år i de större distrikten varit synnerligen ansträngande och tidsödande: så hava i de största distrikten taxeringsnämndens sammanträden pågått ända till 20 å 30 dagar med 8 å 10 timmars arbete varje dag, och ordförandenas förberedande arbete ökas i samma mån som deklarationernas antal växer. Att under dessa förhållanden fordra, att de kommunvalda ledamöterna skola fullgöra sitt föga tacksamma arbete utan den ringaste ersättning, icke ens för deras direkta utgifter för resor och dylikt, synes vara att driva den principen, att förtroendeuppdrag böra vara oavlönade, allt för långt. Det förspörjes ock från flera håll svårigheter att kunna få personer dugliga och villiga att åtaga sig uppdraget att vara ledamöter i taxeringsnämnderna.»

I de till yttinnehållet stora distrikten upptaga i allmänhet själva sammanträdena en betydligt längre tid än i smådistrikten, ty i de senare, där samtliga ledamöter äro närboende, kunna sammanträdena avbrytas och ledamöterna resa hem, medan ordföranden verkställer en del för taxeringsnämnden tidsbesparande utredningsarbete. I de stora distrikten åter, där med hänsyn till de långa avstånden nyssnämnda förfaringsätt icke kan ifrågakomma, måste en stor del av utredningsarbetet, även sådant som med fördel skulle kunna av ordföranden ensam ombesörjas, förläggas till sammanträdena. Givet är, att taxeringsarbetet under sådana förhållanden skall kosta ledamöterna både tid och penningar.

Ehuru således i de mindre distrikten taxeringsarbetet kan fullgöras utan att ådraga de av kommunerna valda ledamöterna direkta kost-

nader av någon avsevärd betydenhet, måste det dock medgivas, att i många taxeringsdistrikt förhållandena i berörda avseende äro sådana, att möjlighet till ersättning för de med arbetet förenade utgifter måste beredas nämnda taxeringsnämndsledamöter, såvida åt taxeringsnämnderna skall kunna givas den bästa möjliga sammansättning. Eljes måste nämligen befaras, att huvudsynpunkten vid val av taxeringsnämndsledamöter blir deras förmåga att bära de med ledamotskapet förenade kostnader och icke deras lämplighet och intresse för uppgiften.

Å andra sidan måste beaktas, att ersättningen icke tillmätas på sådant sätt, att intresset för arbetsuppgiften uppväges av eller kan förväxlas med intresset för betalningen. Uppdraget får, med andra ord, icke bli eftersträfvansvärt för betalningens skull, vadan betalningen bör i möjligaste mån jämnt motsvara nödvändiga direkta kostnader. Sålunda torde resekostnader bära ersättas allenast därest skjuts, järnväg eller ångbåtslägenhet verkligen begagnats och då utgå för det använda forskaffningsmedlet högst med lega för skjuts efter en häst eller för båtskjuts, betalning för II klass å järnväg eller för salongsplats å ångbåt. Dagtraktamente borde icke sättas högre än 4 kronor, eller samma traktamente som utgår enligt sjätte klassen i resereglementet, och utgå allenast till de av kommunen valda ledamöter, som icke äro bosatta å taxeringsnämndens sammanträdesort.

Det torde icke bära ankomma på staten att betala ersättning till kommunvalda ledamöter av taxeringsnämnd, utan, där sådan ersättning anses av behovet påkallad, bör vederbörande kommun, som eljest icke har några som helst utgifter för taxeringsväsendet, vidkännas dessa kostnader. Icke heller torde bära stadgas, att ersättning under alla förhållanden skall utgå, utan må överlämnas åt kommunalstämman eller, där kommunalfullmäktige finnas, dessa att pröva, huruvida och till vilka belopp nämnda taxeringsnämndsledamöter skola beredas ersättning, som dock icke får sättas högre än efter ovan angivna beräkningsgrunder.

Å flera orter i riket hava kommunerna, då svårigheter mött att utan ersättnings beredande erhålla lämpliga personer till taxeringsnämndsledamöter, beslutat tillerkänna ledamöterna ersättning efter vissa grunder, men dylika beslut hava, där de överklagats, blivit upphävida. Då något stadgande icke finnes därom, att ledamotskap av taxeringsnämnd medför rätt till ersättning eller att kommun äger utgiva sådan ersättning, kan nämligen med nu gällande lagstiftning en sådan utgift icke anses hänförlig till sådana gemensamma ordnings- och hushållningsangelägenheter, om vilka kommun äger besluta. Vill man emellertid bereda kommunerna möjlighet att, där de finna sådant lämpligt, utgiva ersätt-

ning till de av dem valda taxeringsnämndsledamöterna, torde någon ändring av gällande kommunallagar icke erfordras. För att en sådan utgift skall bliva hänförlig till en kommunal hushållningsangelägenhet, torde det vara tillräckligt att i förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering inrymma en bestämmelse därom, att av kommun vald taxeringsnämndsledamot äger att efter kommunalstämmans eller, där kommunalfullmäktige finnes, efter dessas beprövande av kommunens medel åtnjuta ersättning efter vissa närmare angivna grunder. Ett sådant stadgande kan lämpligast införas såsom ett nytt moment mellan nuvarande 4:de och 5:te momenten av 54 § i nämnda förordning.

Genom införandet av ett dylikt nytt moment i nämnda paragraf blir en omformulering av 9 mom. i samma paragraf tillika erforderlig.

Tiden för det nya stadgandets ikraftträdande torde Kungl. Maj:t bemyndigas bestämma.

Sedan departementschefen härefter uppläst inom finansdepartementet uppgjort förslag till förordning om ändrad lydelse av 54 § i förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering, hemställde departementschefen, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå Riksdagen antaga samma förslag ävensom besluta, att den förordning som sålunda kunde komma att antagas, skulle träda i kraft å tid, som av Kungl. Maj:t bestämdes.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen bifalla; och skulle proposition av den lydelse, bilagan litt . . . vid detta protokoll utvisar, avlåtas till Riksdagen.

Ur protokollet:

Gunnar Schumacher.